

15-Fevral, 2026-yil

O‘QUVCHILARDA GENDER MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARI

Sultonov Sardorbek Nu‘monjon o‘g‘li

Turan international university,

2-bosqich magistri

Email: sardorsultonov20010704@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0008-5990-625X>

Ilmiy rahbar: **Abdusamiyev Dilmurod Abdug‘ani o‘g‘li**

Turan International University dotsenti,

pedagogika fanlari doktori(DSc).

Annotatsiya

Ushbu tezisda o'quvchilarda gender madaniyatini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'rni va ahamiyati tahlil etilgan. Interaktiv metodlar, raqamli ta'lim vositalari hamda innovatsion yondashuvlar orqali yosh avlodda genderni oid ijobiy qadriyatlarni shakllantirish imkoniyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar

gender madaniyati, pedagogik texnologiya, innovatsiya, interaktiv metod, tanqidiy fikrlash, media savodxonlik, tarbiya.

Zamonaviy ta'lim tizimi faqat bilim berish bilan cheklanib qolmay, balki o'quvchilarning ijtimoiy va madaniy kompetensiyalarini rivojlantirishni ham o'z oldiga maqsad qilib qo'yadi. Ana shunday kompetensiyalardan biri gender madaniyatidir. Gender madaniyati shaxsning erkak va ayollarning jamiyatdagi o'rni, huquqlari va mas'uliyatlariga nisbatan ongli va xolis munosabatini ifodalaydi [1].

Axborot texnologiyalari rivojlanayotgan bugungi davrda yoshlar turli axborot oqimlari ta'sirida shakllanmoqda. Ijtimoiy tarmoqlar, internet platformalari va ommaviy axborot vositalari orqali tarqalayotgan stereotipik qarashlar yoshlarning dunyoqarashiga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli ta'lim muassasalari o'quvchilarda tanqidiy fikrlash va media savodxonlikni rivojlantirish orqali gender madaniyatini shakllantirishga alohida e'tibor qaratishi zarur [2].

Gender madaniyatini rivojlantirishda interaktiv metodlardan foydalanish samarali natijalar beradi. "Aqliy hujum", "Munozara", "Debat", "Keys-stadi" kabi usullar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rag'batlantiradi va turli ijtimoiy masalalarga xolis baho berish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Loyiha asosida o'qitish texnologiyasi ham gender madaniyatini shakllantirishda muhim vositalardan biridir. O'quvchilar gender tengligi, inson huquqlari va ijtimoiy adolat mavzularida kichik ilmiy loyihalar tayyorlash orqali nafaqat nazariy bilim, balki amaliy tajriba ham orttiradilar.

15-Fevral, 2026-yil

Raqamli pedagogik texnologiyalar, xususan, elektron ta'lim platformalari, virtual seminarlar va multimedia vositalari o'quvchilarning mavzuga qiziqishini oshiradi. Video materiallar, infografikalar va interaktiv taqdimotlar genderga oid murakkab tushunchalarni sodda va tushunarli shaklda yetkazish imkonini beradi [3].

Gender madaniyatini shakllantirish jarayonida ota-onalar bilan hamkorlik ham katta ahamiyatga ega. Oiladagi tarbiya va maktabdagi ta'lim bir-birini to'ldirishi zarur. Shu maqsadda ota-onalar uchun seminar va treninglar tashkil etish maqsadga muvofiqdir.

Pedagoglarning o'zlari ham yuqori darajadagi gender kompetentligiga ega bo'lishlari kerak. Chunki o'qituvchining nutqi, xatti-harakati va o'quvchilarga munosabati ularda gender qadriyatlarining shakllanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Bugungi kunda O'zbekiston ta'lim tizimida innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali yoshlarni har tomonlama barkamol etib tarbiyalashga katta e'tibor qaratilmoqda. Gender madaniyatini rivojlantirish ham ushbu islohotlarning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi [4].

Xulosa

Demak, zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'quvchilarda gender madaniyatini shakllantirishning samarali vositasi bo'lib xizmat qiladi. Interaktiv metodlar, raqamli ta'lim resurslari va loyiha faoliyatidan foydalanish yoshlarning tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi, ularni tenglik va o'zaro hurmat ruhida tarbiyalaydi. Natijada jamiyatda gender stereotiplarining kamayishi va fuqarolik madaniyatining yuksalishiga erishiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- [1] Butler, J. (2004). *Undoing Gender*. Routledge.
- [2] Buckingham, D. (2015). *Defining Digital Literacy*. *Nordic Journal of Digital Literacy*.
- [3] Banks, J. A. (2019). *Diversity and Citizenship Education*. Jossey-Bass.
- [4] O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim sohasini rivojlantirishga oid farmon va qarorlari, 2022–2025.